

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post. ii. d[omi]nica[m] aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

veni foras. Ego denas omnia tuta timeo. Audi o pctōr qd Hieronymus angelic⁹ vir dicat: z tu amator seculi nō times. Sed hec est iustoz pdictio: timere. Prouerb. xij Cogitatioēs iustoz iudicia.

Pro tertio Audistis zc. Prouidete qdū tēpus habetis qz q̄ hora nō putat⁹ uelit⁹ nolitis corā iudicē p̄p̄bitis hora uic⁹ mortis. Dicit em̄ reglā iuris: Hora sua cui⁹libet est noctua. ff. De regu. iur. l. In pdēnatioē. Et extra de elec. z electi p̄tate li. vj. Inter vniuersas. Credo si amic⁹ uerax diceret cui⁹q̄ uel⁹: fuge cito: quia si hic diu sis nescies q̄ hora irruent in te inimici tui inuitabilr te interfecurū: z quic qd habes deuoraturū. Credo q̄ statim fugeritis. Expone: Uer⁹ amic⁹ ch̄s uos hortat⁹ fugere a regioē pcti ne rapiat⁹ uos diaboli Hierē. l. Fugite de medio babylon⁹ ut saluet zc.

Feria. v. post. ij. dnicam aduent⁹

Absiciamus

Az. Vide q̄ lumen quod in te ē tenebr⁹ sint. i. u. c. ij. ut uic⁹ abijciat⁹ opa tenebrar⁹ zc. Ubi nota triplex lumē. s. Cognitiōis. Operatiōis: et Intentiōis. De p̄mo Bern. ser. de uigi. Natū. dñi. Illuminem⁹ nos lumie scie p̄ us q̄ de huius mōdi tenebris exeam⁹: ne de tenebris trāseam⁹ ad tenebras z tenebras sep̄ istas. De scdo Jo. ij. Qui facit ueritatē uenit ad lucem. De tertio Luce. ij. Lucerna corpis tui. i. cogitaciōis op̄z tui oculus tuus. i. intentio tua

Absiciamus zc.

Pro primo. An gratia illa q̄ fuit i incarnatione in cōparatione ad dignitatē nature humane assumpte teneat rationē p̄prietatis naturalis uel gratuite. **N**aturalis: Aug. In nature humane assūptōe fiebat qdāmo illi homi ḡa naturalis ut nullū possz admittēre peccatū. **C**ōtra: vnū oppositū nō determinat alterz. Sed gratia z natura ex opposito diuidūtur. Rñdet Bonauē. m. ij. di. iij. Gratia vnionis pōt triplr dici. Vno mō ḡa d̄ cōgruo disponēs ad vnionē. Alio mō ipa vnio grat⁹ facta. Tertio mō ipa ḡa siue p̄tus facies vnionē: Et q̄libz istoz modoz

qdammodo tenet rationē gratuit⁹: z q̄ modo rationē naturalis. Prima quidē qz eā habuit a p̄ncipio z eaz pdere nō potuit. Dicit aut⁹ naturalis p̄ p̄parationē ad subiectū: nō autē per cōparationē ad causam: quia ortum nō habuit a p̄ncipijs nature: sed a diuina uoluntate. Secūda similr dicitur naturalis p̄pter inseparabilitatem: sed gratuita ex mera dei uoluntate. Tertia similiter que est uirtus spiritus sancti fuit qdāmo illi homi generalis. Nō enim habuit filius spiritus sanctum p̄ influentiā imo potius q̄a habet in se a patre uim spiratuiam. Et p̄terea dicit in euangēlio: qz nō est datus ei spiritus sanctus ad mensuraz. Per p̄parationē autē ad naturā assumptā illa gratia nō erat naturalis: quia spiritus sanctus nō erat in illo homine p̄ principia nature create: sed p̄ spiritus sancti inhabitantem. Hec Bonauentura. **P**ro fundamēto. Omnia nedum gratuita sed etiā naturalia dependēt a dei bonitate. Boetius lib. de causa: Unus pater rerum est vnus qui cūctā ministrat. Ille dedit p̄ se bo⁹ radios z cornua lune zc. Illud tñ dicit alicui naturale quod ex p̄ncipijs sibi p̄uenit. ut dicit Aristo. ij. de Anima. Querit ergo zc. Dicit tñ. ut s. Et q̄ cōcludit qz consideranda est illa ḡa quā nature humane fecit in incarnatione: et q̄nta benignolentia ostensa. **U**bi Dam. in p̄ncipio tertij. Per incarnationis mysteriū demonstrat⁹ dei bonitas q̄ nō desperit deus p̄p̄ij plasmat⁹ infirmitatē. **D**ōnandi peccatores q̄ post tantā dei bonitatē z benignitatē deū er̄ p̄cepta ei⁹ p̄remnūt: fornicatores: auari zc. **M**iseri q̄ di pietatē z ḡaz uertūt in irā et indignationē. **F**igura Exod. xxxj. Populus hebreoz ingrat⁹ fuit deo de liberatione ex egypto: liberationē illā attribuēs vitulo aureo unde puocauit irā dei: z vna die ceciderūt q̄. xxij. milia. Sic mult⁹ ingrati de liberatione generis humani seruitium qd inde debet deo: exhibent vitulo aureo. Alij q̄dez p̄ auariciā q̄ notat⁹ in vitulo aureo p̄pter auar⁹ Alij p̄ sup̄biam q̄ in h̄ fecatur qz vitul⁹ nō castrat⁹ indomit⁹: est aial sup̄bissimū. Alij p̄ luxuriā: qz vitulus nō castrat⁹ est aial lasciuū: z his oibz p̄curat⁹ ira di. Eph. v. **N**ec uenit ira di in filios diffidentie zc.

Pro secundo. In precedenti sermone de ci-
tationis qualitate: hic dicendum est de cause
ariditate pro qua ariditate dicitur Jobel. ij.
magnus dies dñi: et terribil valde. Et q̄s
sustinebit eū. Magna in q̄ p magna ca-
trahe q̄libet ad hoc iudiciū. Pr̄ aut̄ hu-
ius cause ariditas propter tria.

Primo propter pponēde materie multi-
plicitate innumerabile.

Secundo propter splendēde iusticie seuerita-
tem terribilem.

Tertio propter ferende sententie qualita-
te formidabile. **P**rimo propter rē. Tra-
het em̄ vnusq̄sq̄ in cā ad rēndendū de ois
bus donis cōcessis: et de oib̄ bonis omisi-
sis et de omibus malis cōmissis vt post-
ea dicitur amplius. Tunc autem vt au-
dierint tubam illā terribilē occurret vni-
cuiq̄q̄ rota peccōꝝ suoz cōgeries. Q̄dē re-
cordatio tormentū erit amarissimū. In ei
afflictio pudoris importabilis. Hiere. ij.
Sic fur cōfundit ita et tu cōfuderis q̄ vic-
dū nūc viuis erubescere nō vis inde affli-
ctio timoris incōsolabil. ps. Audite hec
oēs rē cur timebo in die mala: sc̄z in die
iudicij. Et rēder iniquitas calcanei mei cir-
cūdabit me. Inde etiā afflictio doloris in-
portabilis et insanabilis verm̄s. sc̄z sc̄cie
omni serpente mordacior. Esa. vi. verm̄s
eoz nō moriet. Et hiere. xv. Fact⁹ est do-
lor me⁹ ppetuus. Om̄ em̄ nec erubescere
nec timere nec dolere i hac vita p peccat⁹
voluerūt: nō perpetua p̄fusione: perpetuo
timorē: et ppetuo dolore rectissimo dei iu-
dicio cruciabitur.

Secundo propter cōplen-
de iusticie seueritatē terribilē. Nam ibi ni-
hil relinquet inultū. Job. xxiiij. Deus in-
ultū abire nō patit. Jo etiā apoc. xix. dicit
Qui veniebat ad iudiciū vocabat̄ fidelis
et verax: et cū iusticia iudicat et pugnat et d-
ore eius procedat gladius ex vtraq̄ pre-
acutus vt ex ipso pcutiat gētes. Iste gla-
dius est rigor diuine iusticie qui satis pr̄z
in angelis peccantib⁹ et originali mūdo q̄-
bus nō peperit de⁹. Un̄. ij. pe. ij. Si de⁹
angelis peccantib⁹ nō peperit sed ruden-
tib⁹ inferni detractos in tartarū tradidit
cruciantos in iudiciū reseruari. Et si ori-
ginali mūdo nō peperit rē. q. d. q̄to ma-
gis nec modernis rē. q. d. q̄to ma-
etiam di. pau. Ro. Noli altum sapere

sed time. Si enim deus naturalibus ra-
tis nō peperit: ne forte: nec tibi parcat.
Vide dñi bonitatē seueritatē dei: in eos
q̄dem q̄ ceciderūt seueritatē: in alio boni-
tate si pmaneris in bonitate. alioq̄n et tu
excideris. Nota bene q̄ dicit seueritatē vt
timeas sicut cum respicit iusticia q̄ fit de
latronib⁹ in p̄. b. lo. **T**ertio propter fer-
rende sententie qualitatē formidabilē. Eric
em̄ irreuocabilis nec ab ea appellare lice-
bit: et pena q̄ tarabit erit interminabilis.
Ericq̄ sup̄ totū hoīem. l. sup̄ corp⁹ et aiaz
Un̄ bern̄. in meditatōib⁹. Hic caro rep-
borū verm̄s: in inferno autē anime eoz
deputantur ignib⁹ eternis donec rursus
infelici collegio colligant̄ sempiternis in-
uoluant̄ incendijs. Et q̄ socij fuerit in cul-
pis: erunt etiā in penis. Q̄dē q̄tū est tre-
menda illa diuini iudicij inia. Exempluz
de agathone in vitaspatriū: q̄ cū mortur⁹
esset p tres dies mansit immobilis apertos
oculos tenēs. Ad quē fr̄s. Vbi es abba:
Qui ait. In spectu diuini iudicij afflito
Et illi. Et tu r̄nes. Et ille. Quavirtute
potui in diuino iudicio laboraui sed homo
sum et nō scio si pauerunt opera mea cor-
ram deo donec venero corā eo. Vere rē-
menda est illa sententie expectatio. Heb.
x. Terribilis est expectatio iudicij.

Pro tertio. Audistis rē. Pensate q̄n-
tū periculū. Esta tout perdre. In-
ra dicit. Vbi mal⁹ piculū p̄t̄: cauti⁹ et
diligenti⁹ est agendū. vij. q. ij. c. vi. Et cir-
ca maiora mai⁹ vertit̄ periculum r̄ij. dif-
finit̄. Et. ff. de carbo. edicto. l. j. §.
Si quis. Attendite. Si quis vestrū ha-
beret causam r̄duā cito corā iudice dec̄i-
dendā et h̄et astutū aduersariū rē. Nōne
diligenter vigilaret et p̄siliū q̄reret rē. Et
pone rē. Et nota q̄ mai⁹ est piculū anie
q̄ vite corpo: alis et astutū habemus ad
uersariū. j. Pe. v. Vigilare q̄ aduersari⁹
vestr⁹ diabolus rē.

Feria. vij. post. ij. dñicā aduent⁹.

Abhycianus
rē. Dū lucē habet⁹ credite in
lucē vt filij lucis sitis. Ro. xj.
Abhycianus rē. vt filij lucis simus ereq̄n